

L'estrella mutant torna a Barcelona

Madonna, la reina del pop, arriba de nou a Barcelona després d'onze anys d'absència i de radicals metamorfosis. Conservant les ganes de sorprendre però obviant l'escàndol, l'exambició rossa donarà el tret de sortida de la seva nova gira els dies 9 i 10 de juny al Palau Sant Jordi. L'adaptació de l'artista als nous temps la manté com a icona indiscutible de la cultura de masses.

“**A** vegades tinc la terrible sensació que podria fer tot allò que desitgés”, va dir en una ocasió Madonna Louise Verónica Ciccone. I el cert és que 18 anys de vertiginosa trajectòria professional li ho han confirmat. Madonna, la reina del pop, ha fet de la capacitat d'innovar i reinventar-se el segell personal, i en aquest procés, música i imatge sempre han anat de la mà. Ara, però, un cop exhaurit el rendible pou de la provocació, Madonna enfila la maduresa amb el mateix neguit de sempre per no caure en l'oblit. Però la frivolitat ha deixat de ser la seva constant. El fulgor ininterromput de la seva estrella s'explica, de fet, per l'aposta de l'artista pels filons que ofereix cada època. L'auge mateix de la música electrònica els darrers anys no s'ha escapat de l'oïda sempre atenta de Madonna, que s'ha apuntat al carro del techno pop en els dos últims treballs, i ara enceta una gira europea i nord-americana. Primera parada: Barcelona.

Qui sap si el tret de sortida a la capital catalana és casual o premeditat; el cas és que d'aquesta manera l'artista podrà rescabalar-se de la cloenda agònica —esgotament físic i veu desballestada— del “Blonde ambition tour” en aquesta mateixa ciutat, l'any 1990. Aquella gira, a

Als anys 80, Madonna es venia com una pretesa diva assequible, vulgar i extravagant: carn per a les masses.

banda de significar la darrera estada de Madonna als escenaris del país, es va materialitzar en espectacles en què es descarregaven els elements que més bé han bastit la seva carrera professional: música, sexe i religió, molt en la línia de “l'artista amb qui va arribar l'escàndol” amb el disc i el videoclip *Like a prayer*.

A tenor de la seva evolució, però, tot apunta que la gira que és a punt de començar, “The drowned world tour”, no comptarà amb les emblemàtiques cotilles de punxes que van simbolitzar aquella època. Madonna ha canviat.

“Molts es pensen que he anat transfor-

mant la meua imatge segons les modes, però la veritat és que ha estat al revés. Durant tot aquest temps he anat treient-me capes i caretes fins a mostrar-me tal com sóc en realitat”, diu l'artista. Sigui com sigui, autèntica o producte de màrqueting, Madonna ha cremat etapes seguint la filosofia “àlbum acabat, àlbum arxivat”, segons explica el valencià David Cortés, fan acèrrim de la cantant: “A Madonna li agrada girar full i evolucionar totalment.” De fet, ha sabut crear

Jacques Lucont, un teclista destacat en l'àmbit del dance. I és que l'exploració de Madonna en aquest territori sonor –iniciada amb l'àlbum *Ray of light* (1998) i confirmada amb *Music* (2000)– suposa un trencament radical amb tot allò a què tenia acostumada la concurrència.

Malgrat que de sempre ha sabut crear un estil per a cada etapa de la seva vida, la transmutació de la Madonna sexual i irreverent d'*Erotica* (1992) –la mateixa

rial” per una llarga melena fosca amb connotacions de deessa virginal.

Amb *Music*, el darrer disc, Madonna rescata el *look* informal, els cabells rosos i l'estètica de l'oest americà, però el to lúdic i festiu dels videoclips i la pròpia imatge de la cantant no té res a veure amb la frivolitat de l'ambició rossa. El seu estil rabiosament *kitsch* ve accentuat per l'enfarfegament de joies i pels models de Gianni Versace. Ara bé, això no resta mèrits a la música del disc ni a la

A principis dels 90, Madonna es va abocar al *glamour* exhibicionista per arribar a un públic més modern. A l'esquerra, vestida de Jean Paul Gaultier en la gira *Blonde Ambition Tour*. A la dreta, en el vessant pseudoporno de luxe que explotaria en la campanya del disc *Erotica*.

un estil per a cada etapa de la seva vida. I això és precisament el que es posarà de manifest als concerts dels pròxims dies 9 i 10 de juny.

A punt de fer 43 anys i si per cas és la darrera gira, Madonna ha volgut llençar la casa per la finestra. Tota mena de tendències –des del flamenc a les danses asiàtiques– acompanyaran en directe un repertori que pretén recopilar l'evolució de la cantant, per bé que posa l'accent en les cançons posteriors a l'actuació de l'any 1990 i, en particular, als temes de l'actual etapa electrònica. Prova d'això és la inclusió dins l'equip de músics de

que exhibia les seves fantasies carnals al llibre *Sex*– cap al misticisme i la introspecció, la serenitat i el refinament ha constituït segurament el punt d'inflexió més contundent en una trajectòria mil·limètricament calculada per l'artista. “Vaig començar per l'exterior per arribar al despullament interior”, argumenta la cantant, influïda potser per la seva recent maternitat i per la serenitat dels 40 anys.

Aquesta metamorfosi, que coincidia amb la sortida del disc *Ray of light* (i amb l'estrepitosa fallida d'*Erotica*) va trobar el seu colofó estètic en la substitució de l'explosiu ros platí de “noia mate-

mateixa artista. El discjòquei valencià Antonio José Albertós qualifica el darrer treball de la cantant d'“innovador” des del moment que “introdueix uns elements força contemporanis sense caure en l'obvietat de la comercialitat”.

En aquest sentit, “domestica l'underground perquè l'escoltin les masses” o, com ella mateixa diu, injecta una mica de sentiment als ritmes electrònics, originàriament freds. Així doncs, pop *tecnificat* però mantenint una imatge i unes poses molt pop.

No en va, al comprador de la música de Madonna, allò que li interessa és la veu i

A finals del segle passat, l'estrella es redefineix definitivament. A l'esquerra, vestida de mística oriental en la promoció del disc *Ray of light*. A la dreta, amb un look de toxana futurista en l'etapa actual, la del seu disc *Music*, on ret tribut a l'escena electrònica europea.

les melodies de l'artista, independentment que faci techno o pop convencional, explica Dani, un dels encarregats de la secció de Dance i Noves tendències de l'FNAC d'El Triangle, a Barcelona. Amb tot, reconeix que de tant en tant hi ha un tranvasament de consumidors de Madonna que s'interessen pels àlbums de William Orbit i Mirwais, els productors dels dos darrers discos de l'artista. Dani reposa cada dia no ja el darrer disc, sinó tots els treballs de la cantant. I ara, en previsió dels concerts, les vendes pugen molt més. Fins i tot les entrades per a l'actuació inicial el 9 de juny s'han exhaurit tan ràpidament que la infatigable Madonna repetirà a l'endemà.

Això vol dir que els fans famolencs d'artista en viu i en directe satisfaran imports "mòdics", que oscil·len entre les 13.100 (numerades) i les 8.100 pessetes (al "galliner"). Albertós respon a la pregunta clau: per què anar a un concert de Madonna? "Doncs perquè et garanteix una cosa que poca gent –tret de Michael Jackson o Steven Spielberg– pot garantir: espectacle."

Retorn a l'electro. Entroncant amb el perfil actual de l'artista, als concerts no hi pot faltar material seqüenciat a l'estil de música electrònica, però tampoc no es deixaran de banda els seus temes de joventut. Albert Masferrer, àlies DJ Kos-

mos i coresponsable del segell discogràfic especialitzat en dance Cosmos, assegura que, precisament, la vena techno li ve de lluny. "Per a mi, escoltar *Music* és tornar al primer disc, *Madonna*, on es barrejaven sons comercials i electrolatins, molt ballables i actuals." Es refereix a temes primerencs, com ara "Holiday" o "Everybody", cantants a inici de la dècada dels vuitanta per una noieta histriònica i *hortera* que, amb les seves cançons, va copar les discoteques gràcies a l'ajut inestimable del seu amant, el *disc-jockey* John Jellybean Benítez.

Ja als primers àlbums, Madonna es va saber envoltar dels productors de moda de Nova York i sempre ha estat molt pendent del que s'ha anat coent en els clubs d'aquesta ciutat i de Chicago. De fet, es diu que es va deixar veure per l'Hacienda de Manchester, bressol de l'acid house. Fins al punt que Masferrer sospita que no només viu a la ciutat de Londres per raons sentimentals (està casada amb el director de cinema britànic Guy Ritchie), sinó que "també en deu tenir de musicals".

La constant adaptació de l'artista a les diverses conjuntures sonores –en aquest cas, l'electrònica– no respon, segons DJ Kosmos, a un interès merament lucratiu, sinó que hi té una tirada que arrenca de lluny. Amb tot, si es fa un cop d'ull al conjunt de la seva carrera, s'observa

com Madonna ha sabut sempre com encertarla i convertir en màrquetig cadascuna de les seves actuacions. Encara més, disposa d'un equip d'assessors que controlen tot allò que es publica sobre el personatge. D'altra banda, l'ambició ha estat un element clau en el seu ascens. "Aquesta és la causa que perdés la virginitat", va dir en una ocasió. Tot i que en l'actualitat obviï públicament aquesta faceta de la seva personalitat, durant molts anys no va deixar-se de proclamar com "l'ambició rossa".

Que Madonna és una persona intel·ligent és una opinió àmpliament compartida per admiradors i detractors. "Ha arriscat, ha pres decisions intel·ligents, ha sabut encertar els seus canvis de rumb i s'ha fet envoltar de gent molt vàlida", resumeix el director creatiu i professor de publicitat a la Universitat Ramon Llull (URL), Richard Wakefield. I recorda que quan l'any 1983 van desaparèixer les vendes del seu primer treball, se la va titllar de "moda passatgera", perquè anava de noia *sexy*. "El més curiós és que, tot i haver evolucionat musicalment cap a l'electrònica, la seva imatge en l'*star system* continua sent la del personatge desitjable; ara més seductora que eròtica."

El seu taló d'Aquil·les, però, encara és el cinema. "La seva obsessió és que se l'arribi a considerar com actriu", assegu-

ra David Cortés, fan de l'artista i coneixedor ampli de la seva trajectòria. Ara per ara, només l'encarnació d'Evita Perón a *Evita*, d'Alan Parker, li ha suposat un premi Globus d'Or i un cert reconeixement. En qualsevol cas, ha estat l'expectació que confirma una regla que convida poc a l'optimisme en un moment en què, segons Cortés, la diva vol aparcar les gires, cercar l'estabilitat com a mare de família i combinar els discos enregistrats en estudi amb l'entrega al seu vessant interpretatiu.

Això vol dir que tal vegada aquesta sigui l'última oportunitat d'assistir en directe a un macroconcert de l'artista més camaleònica que ha donat l'escena musical en moltes dècades. Amb el precedent, fa vuit anys, del "Girlie show tour", un experiment dramàtic amb equilibristes i una atípica posada en escena que no va fer parada als països llatins (l'artista havia de rentar la seva imatge irreverent amb la mirada posada en el futur paper d'Evita), Madonna torna a pujar dalt de l'escenari en una ronda de trenta concerts que posarà punt i final el setembre a Los Angeles.

El desplegament de mitjans de comunicació d'arreu i la presència de convidats com Elton John, Gwyneth Paltrow, Sting o Donatella Versace donaran *glamour* a l'espectacle, que ja s'ha anunciat com el més extravagant de l'any. Madonna farà, com sempre, el que sigui per no passar desapercebuda. Ella bé podria recollir aquella sentència: "que es parli de mi, encara que sigui bé."

Núria Zayas

Aquesta dona, és o no moderna?

Possiblement, la modernitat de Madonna no és real, però tampoc no és falsa: és oportuna. Als anys vuitanta, quan Anglaterra nodria el món de grups que revolucionaven l'escena musical amb influències de la ressaca punk i new romantic, Madonna exercia de coenta picant que volia menjar-se el planeta. La seua relació íntima amb el *disc-jockey* estrella de Nova York John Jellybean Benítez la va fer adonar-se del potencial de la música disco com a plataforma comercial, sempre que poguera fer assequible per al gran públic l'hedonisme salvatge i els luxuriosos ritmes negres –aleshores a la baixa en les llistes de venda– que sempre han caracteritzat aquest estil. Madonna ho va fer, i va barrejar el resultat sonor amb pop per a adolescents. Aquest combinat va marcar els seus primers treballs reeixits, com ara *Holiday* i *Like a virgin*. La imatge de l'emergent estrella no enganyava: era la d'una xicota pobra que aspirava a ser rica. Vestits de mercadet i bijuteria de ressonàncies sinistres apta per a tots els públics. Insinuació *sexy* per a les masses. Provocació i vulgaritat dins d'un ordre. L'experiment va resultar, però Madonna es va confiar. Va vendre tants discs, es va convertir en una estrella tan gran –en l'època, només George Michael, Prince i Michael Jackson podien competir amb ella– que va voler convertir-se en un mite no només per als obsessos sexuals i per a les xiquetes que imitaven la seua estètica, sinó per a la modernitat. Madonna sabia que la modernitat capdavantera bàsicament és gai. I cap aquest sector es va adreçar amb l'arma que millor dominava: l'escàndol. El va fer servir a les gires *Blonde ambition* i *Girlie show*, al llibre semiporno *Sex* i al disc *Erotica*. Es va relacionar amb dissenyadors de moda estrambòtics com Gaultier i sí, va canviar l'espectre del seu mercat de fans. Ara bé, va perdre infinits seguidors antics, va quedar apartada a poc a poc dels primers llocs de les llistes de venda i la premsa mundial la va tractar de prostituta arrogant i exhibicionista. Al llarg dels noranta, ningú no donava un duro per ella. Però, finalment, va reeixir amb l'àlbum *Ray of light*, on es va aproximar al trance de trets orientals i a la filosofia pau i amor que destil·la el techno més ambiental. En aquests moments, tot això ja era història entre els moderns de raça, però aquests acceptaren amb complaença que una gran icona del pop s'apropara al seu món. L'àlbum va ser un èxit, i va aglutinar a tot tipus de públic. Amb el seu darrer disc, *Music*, la diva ha rematat la jugada. S'ha sumat al *revival* de la música disco amb una producció electrònica europea molt *chic*. I ha aconseguit respecte entre tothom. Altres, com U2, han intentat el mateix joc d'equilibris, però no han sobreviscut tan bé com ella. Madonna sí. Es més llesta. *Joan M. Oleaque*

Cines Babel
Cines Albatros

Cines Babel

PAU I EL SEU GERMÀ

Escrita i dirigida per Marc Rocha

Si presentes aquesta butlleta tindràs el següent preu especial:

Si ets subscriptor d'EL TEMPS:
575 ptes. tota la setmana

Si ets lector d'EL TEMPS:
575 ptes. de dilluns a dijous

C/ Vicent Sancho Tello, 10. VALÈNCIA

